biBUła

Biuletyn Informacyjny BUL

nr 3/2015 (91)
ISSN 2084-4670

SPIS TREŚCI

wydarzenia
..... Ex libris. Piękno małej formy graficznej
..... Happy Days
..... Goście z Azerbejdżanu
..... Dzień Gier w American Corner
..... Ostatki w BUL

informacje
..... Rozprawy doktorskie w Repozytorium UŁ

ludzie książki
..... Tadeusz Konwicki (1926-2015)

nowości książkowe

WYDARZENIA

Ex libris. Piękno małej formy graficznej

Co to jest ekslibris? Nazwa pochodzi od łacinskiego zwrotu ex libris i dosłownie oznacza "z książek" Dlaczego z książek? Ponieważ wcześniej był do nich wklejany. Projektowanie znakiem książkowym to jedna z dziedzin grafiki artystycznej, lub tworzeniem zajmowało się wielu znanych grafików, typografów i rytowników. Wykonany w szlachetnej technice graficznej (drzeworycie, miedzioryciu, akwaforcie, akwatincie, litografii) podnosi artystyczne walory książki. Posługiwanie się ekslibrisem jest ciekawe za wyraz wysokiego szacunku i dbałości o książki.

W czwartek 19 lutego w Bibliotece UŁ odbył się wernisaż wystawy pt. ***"Ex libris. Piękno małej formy graficznej. Znaki książkowe, druki ulotne ze zbioru Amilkara Kosińskiego"***. Dla kolekcjonera Amilkara Kosińskiego znaki książkowe, które zbiera od ponad trzydziestu lat, są świadkami historii ludzkich losów. Te małe grafiki pozostają niepodrażnione jedynym śladem czyjejś pasji bibliofilskiej i wyjątkowego talentu. Odczytując ekslibrisy autor dowiaduje się wiele o samych zbiorach, jak również o ich właścicielach. Na wystawie, która potrwa do 20 marca wyeksponowano ponad 600 unikatowych znaków książkowych. Przy tej okazji została również zaprezentowany nowy ekslibris BUŁ, który zaprojektował Pan architekt **Matylda Grabowska**. Jego grafika nawiązuje do formy architektonicznej nowego gmachu Biblioteki i przywołuje na myśl krzyżak - jest to alegoria wielkiej wartości wiedzy, którą każdy może zdobyć w BUŁ.

(Beata Gamrowska
fot. T.Szczepanowski, B.Gamrowska, A.Kosiński)

Wystawa "The Happy Danes"

The Happiness Research Institute opracował raport, z którego wynika, że Duńczycy są najszczęśliwszym narodem na świecie. W związku z tym, w dniach 23 - 27 lutego 2015 r. w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego zaprezentowano wystawę **"The Happy Danes" - "Szczęście po duńsku"**.

Kolorowe plansze pokazały szczęśliwych Duńczyków. Wśród przyczyn wysokiego poziomu poczucia szczęścia tego narodu wymienia się zaufanie, bezpieczeństwo, wolność, dobrobyt, pracę, demokrację, silne społeczeństwo obywatelskie.

Wystawa wczesniej gościła w Bibliotece Głównej Politechniki Łódzkiej (16 lutego). W wernisażu wziął udział Ambasador Królestwa Danii P. Steen Hommel. Ekspozycja pokazana zostanie także na innych uczelniach: w Bibliotece Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, w Centrum Nowych Mediów Szkoły Filmowej w Łodzi, a także w Urzędzie Miasta Łodzi.

(oprac. Marzena Kowalska)

Goście z Azerbejdżanu

25 lutego Biblioteka odwiedziła dziesięcioosobowa grupa gości z Azerbejdżanu, przebywająca w Polsce w ramach programu ERASMUS. Towarzyszyły im pracownice Biura ds. Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Uzależnień UŁ. Zwiedzające zainteresowani byli przede wszystkim nowoczesnej technicznym przeznaczonym dla tej grupy użytkowników. Szczególną uwagę zwrócili na komputerowe stanowiska pracy dla osób z wadami narządu wzroku i słuchu. Pracownik Samodzielnej Sekcji Wolnego Dostępu, Bartek Nagibov zaprezentował gościom komputer Window-Eyes Pl. 6.0, urządzenie lektorskie Poet Compact, drukarkę brajlowską VisuPlus Pro Gen II, powiększalnik Myfriesder. Opowiedział o klawiaturach: Intellikeys, Big Keys LX i Maltron. Pokazał myszy komputerowe: Smart Nav AT i Track Ball.

Ilona Niewczas z Samodzielnej Sekcji Bibliografii, Bibliometrii i Sieciowych Zasobów Informacji opowiedziała zwiedzającym o możliwościach korzystania z premiumowanych przez Bibliotekę zasobach elektronicznych: bazach książek i czasopism zagranicznych.

Marzena Kowalska z Oddziału Informacji Naukowej zapoznała gości z organizacją i funkcjonowaniem Biblioteki, zwracając uwagę na zasady korzystania z katalogów i księgozbioru, na sposób wypożyczania i zwrotu książek. O zainteresowaniu działalnością Biblioteki świadczyły liczne pytania i komentarze zwiedzających.
Beata Gamrowska z Sekcji Promocji udokumentowała wycieczkę fotografiami.

(oprac. Marzena Kowalska
fot. B.Gamrowska)

Dzień Gier w American Corner

W sobotę 7 lutego Centrum American Corner zorganizowało pierwszą imprezę z cyklu Dzień Gier. Jest to cykliczna impreza i będzie się odbywała w każdą pierwszą sobotę miesiąca. W Dniu Gier uczestniczyć mógł każdy kto miał ochotę zagrać w jedną z wielu gier planszowych lub karcianych dostępnych w bibliotece. Pomiędzy godziną 12:00, a 18:00 odwiedziło nas ponad 70 osób przede wszystkim studentów, ale były także rodziny z dziećmi oraz seniorzy. Powiadamy gry dla każdej grupy wiekowej takie jak: Monopoly, Scrabble, Ticket to Ride, Dixit, Settlers in America, Power Grid i wiele wiele innych. Pracownicy centrum tłumaczą zasady i pomagają rozpocząć grę. Najbliższy Dzień Gier już w sobotę 7 marca. Serdecznie zapraszamy!

(Michał Woźniak)

Ostatki w BUL

17 lutego w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego świętowano Ostatki. W bibliotece można było spotkać niezwykłe postaci. Czytelników obsługiwali m.in. Marylin Monroe, Al Capone, Robin Hood, Piotr, Królowa Śniegu, Św. Jerzy, Scooby-Doo czy Królik Bugs. Biblioteka odwiedziła też HomoBULus Wolnodostępus, który polecał użytkownikom ciekawą literaturę, szczególnie rekomendował "Kulturotwórczą nić lasu".

Zapraszamy również do obejrzenia fotoreliacji z wydarzenia na FB

(Paulina Milewska
fot. T.Szczepanowski, B.Gamrowska)

INFORMACJE

Rozprawy doktorskie w Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego

Uniwersytet Łódzki dołączył do uczelni, które gromadzą rozprawy doktorskie w repozytorium instytucjonalnym. 16 grudnia weszło w życie Zarządzenie Rektora w sprawie gromadzenia i udostępniania przez Bibliotekę Uniwersytetu Łódzkiego rozpraw doktorskich dopuszczonych do publicznej obrony. Zgodnie z tym aktem prawnym BUŁ stał się miejscem złożenia elektronicznej wersji pracy doktorskiej, a obowiązek jej zilustrowania oraz dokonania właściwego opisu spoczął na autorze. Administratory Repozytorium brali aktywny udział w pracach nad wprowadzeniem przez władze uczelni tzw. otwartego mandatu oraz obligatoryjnego archiwizowania prac doktorskich. Wdrożenie nowoczesnego systemu dyfrybucji i zarządzania wiedzą leży w interesie szkoły wyższej, zaś repozytorium prac doktorskich stanowi jej wizytówkę. Zamieszczanie rysertacji naukowych na platformie repozytoryjnej odbywa się w trakcie procesu autoarchiwizacji. Doktoranci zostali postawieni więc przed nowym wyzwaniem, wszyscy mają zakładane na platformie D-Space konto autorskie, umożliwiające samodzielne wprowadzanie dokumentów do repozytorium. Zorganizowano szkolenia informacyjne dla studentów studiów doktoranckich, prezentacje przybliżające funkcjonowanie BUŁ, połączone z instrukcją deponowania. Podczas spotkań omawiane są również kwestie praw autorskich, co ma ułatwić doktorantom dokonania właściwego wyboru licencji, której udzielają Uniwersytetowi Łódzkiemu deponując swoje publikacje w Repozytorium. W lutym 2015 roku odbyły się cztery szkolenia, w których wzięło udział ponad 120 osób.

Od początku 2015 roku w Repozytorium zdeponowano kilkanaście dysertacji. Ponieważ zarządzenie dopuszcza możliwość zamykania dostępu do pełnego tekstu pracy, niektórzy autorzy wykorzystali taki model archiwizacji. Ich rozprawy doktorskie dostępne są wyłącznie na jednym stanowisku komputerowym w czytelni głównej Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego.

(Lidia Mikołajuk
fot. B.Gamrowska)

LUDZIE KSIĄŻKI

Tadeusz Konwicki (1926-2015) - najwybitniejszy reżyser wśród pisarzy

Tadeusz Konwicki (1926-2015)
© Archiwum Polskapresse

W dniu 7 stycznia 2015 roku kultura polska poniosła ogromną stratę. W wieku 88 lat zmarł bowiem w Warszawie Tadeusz Konwicki, wybitny pisarz, scenarzysta i reżyser filmowy.

Urodził się w 22 czerwca 1926 roku w Nowej Wilejce (obecnie dzielnica Wilna - Naujoji Vilnia). Podczas okupacji hitlerowskiej, jak wielu młodych Polaków, wykształcenie zdobywał na tajnych kompletach. W czasie II wojny światowej walczył w szeregach AK na Wileńszczyźnie. Początkowo pod pseudonimem "Bolo" działał w partyzantce antyniemieckiej, a następnie pod pseudonimem "Zubr" zaangażował się w akcję antyradziecką. Po wojnie przedostał się przez nowe granice do Polski i reprezentując tzw. straszne pokolenie AK, zaangażował się w budowanie nowej, socjalistycznej Polski. Rozpoczął również studia na polonistyce Uniwersytetu Jagiellońskiego, zaczął pisywać w "Odrodzeniu". Przeżywając burt ideowy napisał swoją debiutancką powieść "Rozpity", w której nawiązywał do doświadczeń partyzanckich (w 1948 roku zatrzymana przez cenzurę, ukazała się dopiero w 1956 roku) oraz opowiadanie "Wielkie manewry". Został gorliwym działaczem socjalistycznym. W 1945 r. będąc wyrzuconiem tzw. "pokolenia przyszczytnych", czyli grupy polskich pisarzy, którzy debiutowali w latach 40. i 50. XX w., napisał utwory: "Przy bubrowie", "Władza", "Godzina smutku" i "Z dołu/widoczny miasta". Po latach tłumaczył ich powstanie:

"Pięć moich nieudanych, wadliwych, ułomnych i chorych książek to właśnie straty spowodowane moim lekceważeniem przykazaniem się do marksizmu"

Ten niechlujny incydent zawsze Konwickiemu ciążył. Kolejne gorzkie rozczarowania spowodowały u pisarza przyjęcie postawy outsidera. Kiedy porzucił marksizm, zarzucano mu rewizjonizm. W latach 70. XX w. już wyraźnie i dobitnie podkreślał swoją postawę opozycyjną. Wielokrotnie mówił, że "czuł się odpowiedzialny za ten nieszczęsny PRL", toteż już nigdy nie chciał być uliczbamiary z żadną grupą, nawet z "Solidarnością".

W trzy 88 lat zmarł bowiem w Warszawie Tadeusz Konwicki, wybitny pisarz, scenarzysta i reżyser filmowy.

Po roku 1990 Tadeusz Konwicki w zasadzie zamilkł. Ukazały się jedynie Jego "Zorze wieczorne" (1991), "Czytadło" (1992) - prosta pokazania absurdów życia codziennego na tle wydarzeń politycznych i "Pamiętnik na siebie" (1995), w którym Konwicki podsumował samego siebie, jako artystę, zamykając własną twórczość. Wydarzeniem stał się w tej sytuacji wywiad - rzeka "Pamiętam, że było gorąco" (2001), gdzie głównym tematem stały się związki Konwickiego z kimin opowiedziane za swada, ostym dowcipem i autoironią. Zgodził się również na udział w kolaż wzmowiem m.in.: "Kroniki wypadków miłosnych", "Pół wieku czytocia", "Kalendarza i klepsydry" (w wersji oryginalnej, nieocenzurowanej - wyd. IV, 2005), czy "Wniebowstąpienia" (2008). W 2008 roku ukazał się jeszcze tom "Wiat i pyl" z wyborem niepublikowanych nigdy dotąd mniejszych form prozatorskich i publicystycznych Konwickiego pod szyldem wydawnictwa "Czytelnik".

Tadeusz Konwicki to również postać niezwykle ważna w historii polskiej kinematografii. W środowisku filmowców ułatwi się powiedzenie, że nie było w świecie tak wybitnego pisarza, który byłby równocześnie tak świetnym reżyserem filmowym. Był jednocześnie autorem wielu scenariuszy filmowych i współtwórcą tzw. polskiej szkoły filmowej. Filmy Konwickiego dzią są uznawane za klasykę polskiej kinematografii, by przytoczyć chociażby "Ostatni dzień lata" (1958), za który otrzymał w 1958 roku Grand Prix na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Dokumentalnych i Krótkometrażowych w Wiarnie), "Zadusze" (1961), "Salto" (1965) i "Jak daleko stąd, jak blisko" (1971) ufonorowany nagrodą specjalną za scenariusz filmu na Międzynarodowym Festiwalu Filmów Autorskich w San Remo. Wywłaszczenie również wiele adaptacji literackich, by przywołać np. "Dolny brzeg" na podstawie powieści Czesława Miłosza, czy "Lawę" według "Dziadów" Adama Mickiewicza. Jako autor lub współautor filmowych scenariuszy zasłynął m.in. w dziełach Jerzego Kawalerowicza "Matka Joanna od Aniołów" (1961) i "Faraon" (1966) oraz w filmie Janusza Morgensterna "Jowita" (1967). Będąc konwersłkiem literackim Zespołu Filmowego "Kadr" (1956-1968), "Kraj" (1970-1972), "Pryzmat" (1972-1977) i "Perspektywa" (1989-1991), inicjował liczne projekty filmowe.

Za swoją twórczość Tadeusz Konwicki otrzymał liczne nagrody i odznaczenia literackie, filmowe i państwowe m. in.: Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1964), wieska nagroda "Premio Mondello" za książkę "Kalendarz i klepsydra" (1977), nagroda ministra kultury i sztuki i stopnia (1989 - Tadeusz Konwicki odmówił jej przyjęcia), nagroda Jury 15. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni za twórczą interpretację "Dziadów" Adama Mickiewicza w filmie "Lawa" (1990), Polska Nagroda Filmowa "Orzeł" w kategorii Nagroda za Osiągnięcia Życia (2002), Złoty Medal "Zasłużony Kulturze Gloria Artis" (2005), tytuł Weteran Ambasadora Policzniczymy (2008).

Tadeusz Konwicki został pochowany 15 stycznia 2015 roku na Powązkach Wojskowych w Warszawie. W ostatniej drodze towarzyszyli Mu przyjaciele, aktorzy, dziennikarze oraz najwyżsi rangą politycy.

Źródła:
http://konwicki.art.pl/
http://culture.pl/
http://wyborcza.pl

(oprac: Renata Ocelewska)

LEKSYKON - dotychczas opracowane hasła

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

POLSKIE

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/36, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawcą Biuletynu BiBUła jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 3/2015 (91) napisz do bl ... @